

«Στην Ελλάδα πωλούνται λιγότερα τρακτέρ και από τη δεκαετία του '50...»

Συνέντευξη του προέδρου του Συνδέσμου Εισαγωγών Αντιπροσώπων Μηχανημάτων (ΣΕΑΜ) Σάββα Μπαλουκτσή

Μήνυμα στους αγρότες που ενδιαφέρονται να προμηθευτούν τρακτέρ και γεωργικό εξοπλισμό «να μη βιάζονται και να μη ζητούν μηχανήματα πριν καν υποβάλουν αίτηση ένταξης στα Σχέδια Βελτίωσης» στέλνει μέσω του «Α» ο πρόεδρος του Συνδέσμου Εισαγωγών Αντιπροσώπων Μηχανημάτων (ΣΕΑΜ) Σάββας Μπαλουκτσής.

«Φοβάμαι ότι θα υπάρξουν εκπλήξεις και πολλοί θα βρεθούν εκτός προγράμματος», προειδοποιεί και παράλληλα ασκεί κριτική στην ηγεσία του υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης για την καθυστέρηση σημειώνοντας: «Φοβόμαστε τα χειρότερα, μήπως βγει το 2017 χωρίς να έχει γίνει προκήρυξη».

Στη συνέντευξή του στο «Α» ο κ. Σάββας Μπαλουκτσής παρουσιάζει την κατάσταση στην αγορά γεωργικών μηχανημάτων, αποκαλύπτοντας ότι την τελευταία δεκαετία οι πωλήσεις έχουν υποχωρήσει κάτω ακόμη και από τα επίπεδα της δεκαετίας του '50, όταν όμως η αγορά ήταν στα σπάργα, ενώ την ώρα που ο πλανήτης στρέφεται στη γεωργία ακριβείας, το 75% των πωλήσεων τρακτέρ στην Ελλάδα αφορά δένδροκομικούς ελκυστήρες «χαμηλού κόστους αγοράς και κατά κανόνα χαμηλής τεχνολογικής κλίμακας».

Ερ.: Πώς σχολιάζετε τις δηλώσεις του υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων Βαγγέλη Αποστόλου στη Βουλή ότι «γέμισε η Ελλάδα τρακτέρ» και ότι «δεν μπορεί σε κάθε αυλή να υπάρχει ένα τρακτέρ που να λειτουργεί 4-5 ημέρες τον χρόνο»;

Απ.: Οι δηλώσεις του κ. υπουργού όχι απλώς μας εξέπληξαν, αλλά μας εξόργισαν.

Το υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων δεν διαθέτει στοιχεία για τον ακριβή στόλο των γεωργικών μηχανημάτων στην Ελλάδα, συνεπώς δεν μπορεί να προβάλει αξιόπιστα συμπεράσματα όσον αφορά τον πληθυσμό των τρακτέρ, τις ώρες ετήσιας λειτουργίας, την παλαιότητα και το τεχνολογικό τους επίπεδο.

Μετά τις δηλώσεις του κ. Αποστόλου αντιδράσαμε την ίδια στιγμή και ζητήσαμε συνάντηση με τον διευθυντή του γραφείου του κ. Βάγια, ο οποίος ανταποκρίθηκε αμέσως. Ιδιαίτερο ενδιαφέρον έδειξε και ο γενικός γραμματέας κ. Αντώνογλου, ο οποίος παρέστη στη συνάντηση, στην οποία έδωσαν το «παρών» και άλλα στελέχη του υπουργείου.

Κατά τη διάρκεια της συνάντησης συμφωνήσαμε ότι όχι μόνο δεν περισεύουν τα γεωργικά μηχανήματα στην Ελλάδα, αλλά είναι και λίγα, και πολύ παλιά, και τεχνολογικά απαξιωμένα.

Τόσο ο κ. Βάγιας όσο και ο κ. Αντώνογλου υποσχέθηκαν να αναλάβουν πρωτοβουλίες ως υπουργείο ή να στηρίξουν έμπρακτα πρωτοβουλίες του ΣΕΑΜ, οι οποίες θα αναδεικνύουν τη μεγάλη σημασία της εκμχάνισης στο βαθμό ανταγωνιστικότητας της ελληνικής γεωργίας. Διαβεβαίωσαν μάλιστα ότι το επερχόμενο πρόγραμμα των Σχεδίων Βελτίωσης, το οποίο δυστυχώς για άλλη μία φορά μετατέθηκε όσον αφορά τον χρόνο της προκήρυξής του, θα χρηματοδοτήσει ανεμπόδιστα τις επενδύσεις σε μηχανολογικό εξοπλισμό.

Επί της ουσίας και όσον αφορά την πραγματική κατάσταση της

εκμχάνισης και ιδιαίτερα του στόλου των τρακτέρ στην Ελλάδα, ισχύουν τα εξής:

- Ο στόλος αριθμεί περί τα 150.000 τρακτέρ σε λειτουργία, αριθμός που θεωρείται μικρός σε σχέση με τον αριθμό των καταγεγραμμένων γεωργικών εκμεταλλεύσεων.

- Η μέση ηλικία των τρακτέρ είναι τα 25 έτη, αριθμός απαγορευτικός για ένα παραγωγικό μηχάνημα. Το μεγαλύτερο ποσοστό του στόλου που αγγίζει το 50% είναι τρακτέρ ηλικίας 26-40 ετών!

- Η αγορά των τρακτέρ στην Ελλάδα είναι συνεχώς φθίνουσα τα τελευταία χρόνια, όπως άλλωστε φαίνεται και από τα στοιχεία που σας παραθέτω. Φτάσαμε στο σημείο τα τρακτέρ που πωλούνται την τελευταία 10ετία να είναι λιγότερα από αυτά που πουλήθηκαν τη 10ετία του '50, τότε που η αγορά των τρακτέρ ήταν ακόμη στα σπάργανα.

- Οι μέσες ετήσιες πωλήσεις της τελευταίας 10ετίας είναι μόλις 1.174 τρακτέρ. Αυτό αντιστοιχεί σε ένα ποσοστό 0,8% όσον αφορά την ετήσια αντικατάσταση του στόλου! Αυτό από μόνο του καταδεικνύει ότι τα τρακτέρ που μένουν πίσω είναι και λιγότερα, και παλαιότερα.

- Λόγω των παραπάνω αρνητικών χαρακτηριστικών του στόλου, τα τρακτέρ στην Ελλάδα είναι αντιπαραγωγικά, επιβαρύνουν το κόστος παραγωγής, είναι τεχνολογικά πλήρως απαξιωμένα, δημιουργούν ιδιαίτερα κακές συνθήκες εργασίας για τον χειριστή και αποτελούν αιτίες πρόκλησης ατυχημάτων αλλά και ρύπανσης. Και όλα αυτά όταν ο υπόλοιπος κόσμος έχει μπει για τα καλά στις εφαρμογές της γεωργίας ακριβείας.

Ερ.: Κατά την άποψή σας, ποιο είναι το άριστο μέγεθος μιας αγροτικής εκμετάλλευσης ώστε να δικαιολογεί τρακτέρ υπό την έννοια ότι μπορεί να κάνει απόσβεση του κόστους του σε εύλογο χρονικό διάστημα;

Απ.: Δεν μπορεί να δοθεί μια συγκεκριμένη απάντηση στο ερώτημα που θέτετε, διότι εξαρτάται από πολλούς επιμέρους παράγοντες, με πρώτο και καλύτερο το είδος της καλλιέργειας. Για παράδειγμα, διαφέρει το αναγκαίο μέγεθος για μια βιώσιμη αγροτική εκμετάλλευση αν μιλάμε για

“ Η αγορά κινείται φέτος στο -20% σε σχέση με το 2016, ενώ το 75% των πωλήσεων αφορά δένδροκομικούς ελκυστήρες χαμηλού κόστους αγοράς και κατά κανόνα χαμηλής τεχνολογικής κλίμακας

αροτραίες καλλιέργειες σε σχέση με τις δένδροκαλλιέργειες ή τα κηπευτικά ή τα αρωματικά φυτά. Επίσης η φύση της καλλιέργειας και οι επιμέρους αγροτικές εργασίες που απαιτούνται καθορίζουν την αναγκαιότητα αλλά και το μέγεθος ενός γεωργικού ελκυστήρα. Σε κάθε περίπτωση, ο επιχειρηματίας αγρότης πρέπει να υπολογίζει όλα τα οικονομικά δεδομένα, κόστος σε σχέση με όφελος, και να παίρνει τις αποφάσεις του. Σήμερα δε, με τις αλλαγές στο φορολογικό καθεστώς των αγροτών, ο αγρότης εκτός από τα παραπάνω θα πρέπει να προσμετρά και τα φορολογικά κίνητρα που διέπουν μια τέτοια επένδυση.

Ερ.: Με δεδομένη την υπάρχουσα νοοτροπία, μπορεί η ελληνική γεωργία να περάσει από το μοντέλο «κάθε αγρότης και το τρακτέρ του» στο «κάθε συνεταιρισμός ή ομάδα παραγωγών και τα τρακτέρ τους»;

Απ.: Σωστά το θέτετε. Πρωτίστως η νοοτροπία που υπάρχει δεν ευνοεί αυτού του είδους τις συνέργειες. Επιπροσθέτως, αρνητικά επιδρά και ο πολυτεμαχισμός του κλήρου. Ο ΣΕΑΜ δεν είναι αντίθετος σε τέτοιου είδους συνέργειες, αντίθετα στηρίζει και υποστηρίζει καθετί που στοχεύει σε μια βιώσιμη και αποδοτική γεωργία. Δεν έχουμε την ψευδαίσθηση ότι ο κλάδος των γεωργικών μηχανημάτων μπορεί να είναι βιώσιμος σε ένα μη βιώσιμο περιβάλλον αγοράς.

Πωλήσεις καινούργιων ελκυστήρων 1957-2016

Τα σχέδια βελτίωσης δεν είναι για να... «περισσεύουν» χρήματα στην τσέπη των αγροτών

«Οι υποψήφιοι αγοραστές να μη βιάζονται και να μη ζητούν μηχανήματα πριν καν υποβάλουν αίτηση ένταξης, γιατί φοβάμαι ότι πολλοί θα βρεθούν εκτός προγράμματος».

Ερ.: Εν αναμονή της νέας προκήρυξης των σχεδίων βελτίωσης, ποια είναι η κατάσταση στην αγορά γεωργικών μηχανημάτων; Υπάρχει ενδιαφέρον για την αγορά καινούργιου εξοπλισμού;

Το πρόγραμμα των Σχεδίων Βελτίωσης, σε αντίθεση με τους ισχυρισμούς του υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, έχει πάει πολύ πίσω το θέμα της εκμχάνισης. Αυτό φαίνεται περίτρανα τόσο από την εξέλιξη της αγοράς όσο και από τη μέση ηλικία των τρακτέρ που συνεχώς αυξάνεται. Δυστυχώς, η αγορά έχει καταστεί δέσμια αυτών των προγραμμάτων και, λόγω της ανικανότητας της πολιτείας και ενίοτε και λόγω ιδεολογικών και λαϊκίστικων αγκυλώσεων, εξυπηρετείται ο αντίθετος στόχος από αυτόν για τον οποίο έχουν σχεδιαστεί και που είναι ο εκσυγχρονισμός των εκμεταλλεύσεων και η βελτίωση του επιπέδου της εκμχάνισης. Όταν σε μια 7ετή προγραμματική περίοδο, όπως είναι αυτή που διανύουμε, δηλαδή το ΠΑΑ 2014-2020, έχουμε ήδη φτάσει στον 4ο χρόνο και ακόμη δεν έχει γίνει καμιά προκήρυξη, καταλαβαίνετε τι ολέθριες επιπτώσεις έχουμε

στην αγορά γεωργικών μηχανημάτων, στις επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται σ' αυτήν, στην υπόθεση της εκμχάνισης, στον βαθμό ανταγωνιστικότητας που αυτή επηρεάζει και εν τέλει στην ίδια την οικονομία της χώρας μας.

Στην προηγούμενη προγραμματική περίοδο 2007-2013 οι πρώτες εγκρίσεις Σχεδίων Βελτίωσης βγήκαν το 2013, τελευταία χρονιά της περιόδου! Και μετά το υπουργείο πανηγύριζε γιατί είχαμε 50% απορροφητικότητα. Σε ένα πρόγραμμα όπου θα μπορούσαμε να έχουμε 200% απορροφητικότητα, δηλαδή να μεταφερθούν και πρόσθετοι πόροι από άλλα προγράμματα. Η ίδια πολιτική ηγεσία έχει χαρακτηρίσει τα Σχέδια Βελτίωσης τη «ναυαρχίδα» του ΠΑΑ, αλλά φαίνεται ότι αυτή πέφτει συνεχώς σε ύψαιλους!

Αναπόφευκτα, η αγορά είναι σε συνεχή αναμονή, ήδη έχουμε περαιτέρω μείωση 20% στο 6μηνο του 2017 σε σχέση με το 2016 και επιπλέον σ' αυτή την πολύ περιορισμένη αγορά ποσοστό 75% αφορά δενδροκομικούς ελκυστήρες χαμηλού κόστους αγοράς και κατά κανόνα χαμηλής τεχνολο-

«Πιέζουμε συνεχώς να γίνει κάτι με το θέμα της εκπαίδευσης. Τα τρακτέρ σήμερα διαθέτουν τεχνολογίες και συστήματα που δεν διαθέτουν καν τα αυτοκίνητα. Παρ' όλα αυτά δεν υπάρχουν κάποιες εξειδικευμένες σχολές για χειρισμό και συντήρηση γεωργικών ελκυστήρων»

γικής κλίμακας, στην κατηγορία των ιπποδυνάμεων 75-85 HP. Οι αγρότες συνεχώς αναστέλλουν τις αγορές τους περιμένοντας την «ναυαρχίδα» να φανεί στον ορίζοντα, παλεύουν να αντεπεξέλθουν στις καλλιέργειες με μηχανήματα 30 και 40 ετών, με ότι αυτό συνεπάγεται στο κόστος παραγωγής, στις συνθήκες εργασίας και στις επιπτώσεις στο περιβάλλον, και οι επιχειρήσεις-μέλη του ΣΕΑΜ παλεύουν να κρατηθούν στην αγορά και να επιβιώσουν. Δεν είναι δικαιολογημένο συνεπώς να εξοργίζονται όταν ακούν ανακριβή και ανυπόστατα λόγια από επίσημα χείλη;

Ερ.: Τι πρέπει να γνωρίζουν όσοι παραγωγοί ενδιαφέρονται να προθούν στην προμήθεια τρακτέρ ή παρελκομένου και αναμένουν τη νέα προκήρυξη;

Η προκήρυξη των νέων Σχεδίων Βελτίωσης δεν έχει γίνει ακόμη και, ως συνήθως, πάμε από αναβολή σε αναβολή. Είχαμε πιστέψει ότι υπάρχει περισσότερη αξιοπιστία στις εκτιμήσεις και υποσχέσεις της Ειδικής Γραμματείας Διαχείρισης Κοινοτικών Πόρων, αλλά έχουμε μια από τα ίδια. Για το τέλος του 6μήνου του 2016 ήταν η αρχική εκτίμηση για άνοιγμα του προγράμματος, φτάσαμε στο τέλος του 6μήνου του 2017 χωρίς να έχει γίνει κάτι και θα είμαστε πολύ ευχαριστημένοι αν ξεκινήσουμε τον Σεπτέμβριο. Φοβόμαστε τα χειρότερα, μήπως βγει το 2017 χωρίς να έχει γίνει προκήρυξη.

Οι ενδιαφερόμενοι επενδυτές θα πρέπει να είναι ιδιαίτερα προσεκτικοί, διότι πολλές προϋποθέσεις του προγράμματος και βασικά κριτήρια δεν είναι ακόμη γνωστά. Φοβάμαι ότι θα υπάρξουν εκπλήξεις και πολλοί θα βρεθούν εκτός προγράμματος. Η έγκριση και η ένταξη στο πρόγραμμα δεν θα πρέπει να θεωρούνται δεδομένες. Παρόλο που είναι εις βάρος του κλάδου αυτό που θα πω, θα πρέπει οι υποψήφιοι αγοραστές να μη βιάζονται και να μη ζητούν μηχανήματα πριν καν υποβάλουν αίτηση ένταξης. Θα πρέπει να μελετήσουν πολύ προσεκτικά τους όρους της προκήρυξης και να είναι σε θέση να υλοποιήσουν χωρίς απρόοπτα το πρόγραμμα. Συμβουλεύω, δε, να δουν την επιδότηση, που προβλέπεται να είναι αυξημένη, όχι σαν μια ευκαιρία για να «περισσεύουν» χρήματα στην τσέπη τους, αλλά σαν μια ευκαιρία, ίσως μοναδική, για να εντάξουν στην εκμετάλλευσή τους σύγχρονα μηχανήματα που θα συμβάλουν στην αύξηση της αποδοτικότητας της εκμετάλλευσής τους.